

Overstimulatiesyndroom

Wat is overstimulatie?

Overstimulatie wordt officieel het 'Ovarieel Hyperstimulatie Syndroom' (OHSS) genoemd. Het kan ontstaan bij een IVF-behandeling na stimulatie van de eierstokken door middel van hormonen. Een overstimulatie treedt meestal pas op ná de eicelpunctie. Door de hormoonstimulatie kunnen er veel eiblaasjes ontstaan; soms meer dan 20. Hierdoor raken de eierstokken extra vergroot waardoor de bloedvaten van de eierstokken vocht en eiwitten in de buikholte kunnen lekken. Dit vocht veroorzaakt klachten in de buik.

Het ontstaan van een overstimulatie wordt gezien als een ernstige complicatie bij een IVF-behandeling. Opname in het ziekenhuis is soms noodzakelijk. Het is dan ook van belang dat je klachten tijdig bespreekt.

Klachten

Als er sprake is van een overstimulatie kun je de volgende klachten hebben:

- opgezette pijnlijke buik of een opgeblazen gevoel;
- na de punctie toename in gewicht van meer dan 1 of 2 kg per dag;
- misselijkheid;
- braken;
- kortademigheid;
- duizeligheid.

Heb je één van deze klachten, neem dan zo spoedig mogelijk contact op met het CVB; vermeld er altijd bij dat je een IVF-traject doorloopt. Bij duizeligheid moet je direct contact opnemen. Het advies is om bij klachten in deze situatie geen contact op te nemen met de huisarts (huisartsenpost). Zij zijn niet altijd op de hoogte van mogelijke complicaties bij een IVF-behandeling.

Op grond van de klachten, kan het zijn dat je naar het ziekenhuis moet komen. Door middel van een echo en/of bloedonderzoek worden de klachten daar verder onderzocht.

Leefregels

Na een controle op de polikliniek krijg je een aantal leefregels mee naar huis. Naleving van deze leefregels is meestal voldoende om uw klachten te verminderen.

- Drink minimaal 2 tot 3 liter vocht per dag. Door het lekken van vocht uit de bloedbaan in de buik wordt het bloed stroperig. Door veel vocht te drinken wordt dit indikken tegengegaan.
- Meet dagelijks op hetzelfde tijdstip je gewicht en je buikomvang. Gewichtstoename geeft een aanwijzing over de ernst en het verloop van de overstimulatie.
- Neem voldoende rust. Doordat de eierstokken vergroot zijn, kunnen ze bij beweging pijn veroorzaken en beschadigd raken. Door rust te nemen verminderen de pijnklachten.
- Doe oefeningen om de kuitspieren aan te spannen. Door het lekken van vocht uit de bloedbaan wordt het bloed stroperig. Er is een verhoogde kans op stolling van het bloed (trombose). Door regelmatig de kuitspieren aan te spannen, verklein je de kans op trombose.

Opname in het ziekenhuis

Bovenstaande leefregels geven meestal voldoende verbetering van de klachten. Echter, soms is een opname in het ETZ nodig.

Wat kunt u verwachten tijdens een opname vanwege overstimulatie?

Er wordt meestal een infuus met vocht aangelegd.

- Mogelijk krijg je dagelijks een injectie om stolling van het bloed (trombose) te voorkomen. Zie voor meer informatie: [Instructies voor het toedienen van nadroparine](#).
- Er wordt regelmatig bloed geprikt om je bloedwaarden in de gaten te houden.
- Iedere dag word je gewogen en gemeten. Je moet goed bijhouden wat je drinkt; de verpleegkundige houdt bij hoeveel urine het lichaam aanmaakt.
- Het is belangrijk om veel rust te nemen.
- Via echo's wordt de ontwikkeling van de eiblaasjes in de gaten gehouden.
- Een enkele keer moet, via een drain, vocht uit de buikholte verwijderd worden.

Kans op een zwangerschap

Overstimulatie vermindert de kans op een zwangerschap niet. Het kan voorkomen dat een overstimulatie erg laat optreedt, dus ruim na de punctie. In dat geval is er 80% kans op zwangerschap. Als je zwanger bent, maakt het lichaam zelf HCG (een zwangerschapshormoon) aan. Dit hormoon kan de klachten van overstimulatie veroorzaken of verergeren. Tijdens een zwangerschap kunnen de klachten erger worden en langer duren (ongeveer 3 tot 5 weken).

Voorkomen van overstimulatie

Geprobeerd wordt om het overstimulatiesyndroom te voorkomen door een zo laag mogelijke hoeveelheid hormonen te geven. Ook door het regelmatig uitvoeren van controles tijdens de stimulatie probeert men overstimulatie te voorkomen. Als er vóór de eicelpunctie 20 of meer eiblaasjes (follikels) worden geteld zijn er meestal nog niet heel veel klachten. Men spreekt dan van een dreigende overstimulatie.

Wanneer de IVF-arts het risico op het ontstaan van een overstimulatie te groot vindt, moet de arts de behandeling afbreken. Het IVF-traject start dan opnieuw met een lagere hoeveelheid medicijnen.

Soms heeft de punctie al plaatsgevonden en is er een verhoogd risico op overstimulatie in verband met het aantal gevonden eicellen (hoger dan 15 eicellen). Je krijgt dan de eerder beschreven leefregels mee en je bloed wordt (meerdere malen) gecontroleerd. Soms besluit de arts om geen embryo's terug te plaatsen omdat een eventuele zwangerschap de klachten en risico's zal doen toenemen.

Door ervaring en verbeterde kennis komt de ernstige vorm van overstimulatie veel minder voor. Hoe een overstimulatie precies verloopt is per vrouw verschillend.

Tot slot

Herken je één of meer van bovenstaande klachten, neem dan zo snel mogelijk contact op met het CVB.

Belangrijke telefoonnummers

ETZ (Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis): (013) 221 00 00

Centrum Voortplanting Brabant (CVB): (013) 221 00 60

Voor het maken van een afspraak, niet-medische vragen of het opvragen van medische gegevens: (013) 221 00 60

Van maandag tot en met vrijdag van 8.30 - 17.00 uur.

Voor medische vragen en uitslagen: (013) 221 30 06

Telefonisch spreekuur verpleegkundige

Maandag tot en met vrijdag van 8.30 - 9.30 uur en van 13.00 - 14.30 uur, donderdagmiddag van 13.30 - 14.30 uur.

Afspraak maken IUI en spoed in het weekend: (013) 221 00 60

Uitsluitend voor het maken van een afspraak voor de IUI voor de volgende dag en zaken die niet kunnen wachten tot de eerstvolgende werkdag

Zaterdag en zondag van 10.00 - 12.00 uur.

Noodgevallen: Fam: (013) 221 08 00

In noodgevallen kun je buiten kantooruren contact opnemen met Fam.

MijnETZ: medische gegevens, afspraken en uitslagen zijn in te zien via de app MyChart, te downloaden via de playstore.

Inloggen met DigiD. Meer informatie vind je op www.etz.nl/MijnETZ

Bloedprikken: www.etz.nl/bloedprikken

Maak een afspraak.

CVB, locatie ETZ Elisabeth, route 92 | www.infocvb.nl